

kennissessie

“basisvaardigheden op de politieke agenda”

Stichting
Lezen en
Schrijven

Welkom bij deze kennissessie!

Huisregels

Iedereen zet zijn of haar microfoon uit. Camera mag aanblijven

Stel vragen via de chatfunctie.

De kennis-sessie wordt opgenomen.

Log alvast in op www.menti.com met code 9597 9985

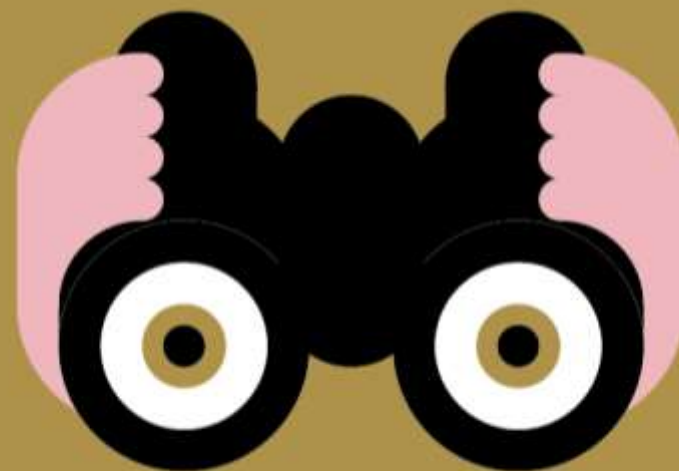
Heb je technische problemen? Hoor je niks? Bel of mail <NAAM>

Kennis-maken

Menti meter

Ruim 1300
wethouders zijn
geïnstalleerd.

Ruim 44 % van de
in 2022 verkozen
raadsleden is
nieuw.

In 70% van de
onderzochte
verkiezingsprogramma's
werd de aanpak van
laaggeletterdheid
specifiek benoemd.

Laaggeletterdheid

Waar hebben we het over?

Mensen die laaggeletterd zijn, kunnen wel een beetje lezen en schrijven (in hun moedertaal), maar beheersen deze vaardigheden onvoldoende om zelfredzaam te kunnen zijn in de maatschappij. Volwassenen die onder niveau 2F/B1 zitten van het Referentiekader taal en rekenen, behoren tot de groep laaggeletterden.

2F = niveau eind VMBO

B1 = 3^e niveau Europees referentiekader (totaal 6 niveaus)

Cijfers en doelgroepen

In Nederland zijn er 2,5 miljoen laaggeletterden. Daarvan hebben bijna 1,8 miljoen mensen van 16 tot 65 jaar moeite met taal en / of rekenen. En bijna 740 duizend 65-plussers hebben moeite met taal en / of rekenen. Bron: Rapport Algemene Rekenkamer 2016.

- In Nederland is ongeveer 12% van de bevolking laaggeletterd.
- Cijfers per gemeente/regio op www.geletterdheidinzicht.nl
- Meer dan de helft van de laaggeletterden van 16 tot 65 jaar heeft Nederlands als moedertaal.
- Meer ouderen dan jongeren zijn laaggeletterd.
- Van de 3,18 miljoen ouders met minderjarige kinderen is 11% laaggeletterd
- Meer dan de helft (57 procent) van de laaggeletterden werkt. 58.000 mensen hebben geen betaalde baan omdat zij moeite hebben met taal en/of rekenen.

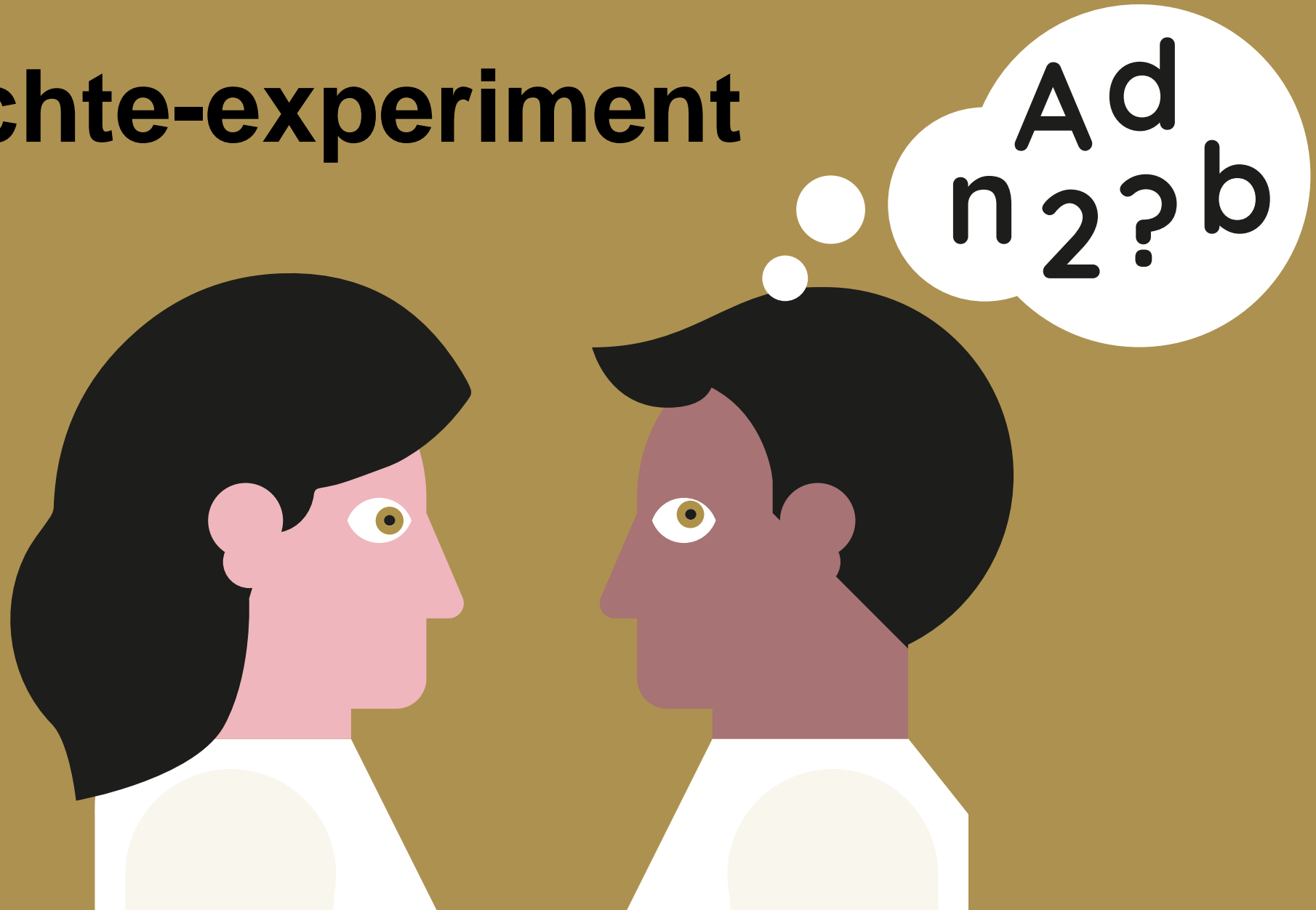

Oorzaken

- **Thuisituatie en sociale omgeving**
  - Opgroeien in een 'taalarme omgeving'
  - Bij ouderen: vroeg werken vanwege financiële situatie
- **Het onderwijs**
  - Onvoldoende aandacht en begeleiding op school
  - Weinig opleiding (bijv. ziekte, lichamelijke handicap, spijbelen, voortijdig schoolverlaten, reizend bestaan)
- **Individuele factoren**
  - Algemene leer- en gedragsproblemen
  - Taalzwakte en dyslexie
  - Vaardigheid waarbij 'Use it or lose it' geldt

Gedachte-experiment

Invloed op individu

- Werk
  - Moeilijker om aan werk te komen en te behouden.
  - Doorgroeimogelijkheden beperkt.
- Gezondheid
  - Voelt zich ongezonder, maakt meer gebruik van zorg
  - Maakt minder gebruik van nazorg en preventieve zorg
- Schulden en armoede
  - Weet minder goed de weg naar ondersteuning te vinden.
- Ouderbetrokkenheid
  - Kan kinderen minder goed ondersteunen.

Van de deelnemers/cursisten:

verbetert 54% zijn/haar leesvaardigheid en ervaart 70% betere taalvaardigheden.

heeft 21% een betaalde baan gevonden of stap gemaakt binnen de huidige betaalde baan.

is 56% assertiever geworden.

ervaart 56% een afname in sociaal isolement.

voelt 53% zich psychisch gezonder en 39% zich fysiek gezonder.

Invloed op maatschappij

- In 2018 berekende PWC dat de maatschappelijke kosten van laaggeletterdheid op 1,13 miljard euro per jaar uitkomen. Een groot deel van deze kosten kunnen we voorkomen en investeren in de aanpak van laaggeletterdheid:
- Lagere maatschappelijke kosten dankzij: minder armoede, lagere zorgkosten, meer inkomsten uit werk.
- Meer Nederlanders doen mee in de samenleving. Doordat zij breieven beter begrijpen, meer zelfvertrouwen hebben en digitaal goed mee kunnen doen.
- Minder werkloosheid. Meer mensen kunnen werken door verbeterde taal- en rekenvaardigheden.

Rol gemeente

- Tel mee met Taal: De aanpak laaggeletterdheid is gedecentraliseerd sinds 1 januari 2020.
- Gemeenten ontvangen hiervoor WEB-gelden (geormerkt) en een decentralisatie-uitkering. Gemeenten maken samen een plan.
- Doelstellingen
  - Een integrale aanpak van laaggeletterdheid in elke gemeente.
  - Meer mensen bereiken (speciaal “NT-1ers”)
  - Weten wat werkt.
- Gemeenten staan niet alleen: Partners lokaal en landelijk
  - Uitvoering en advies

En nu? De VNG aan het woord

- Rol VNG
- Ontwikkelingen:
  - Bestuurlijke afspraken
  - Hoe verder na 2025?

Voorbeeld

Apeldoorn

Apeldoorn

- Henk van den Berge (wethouder)
- Janneke Oude Alink (beleidsadviseur)

Voorbeeld

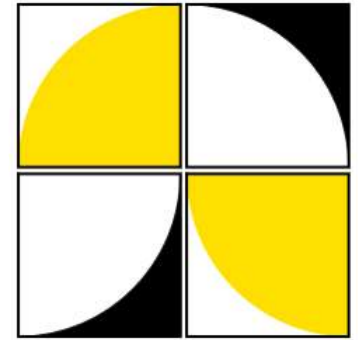
Tiel

Tiel

- Beleidsadviseur Margreet Griepink

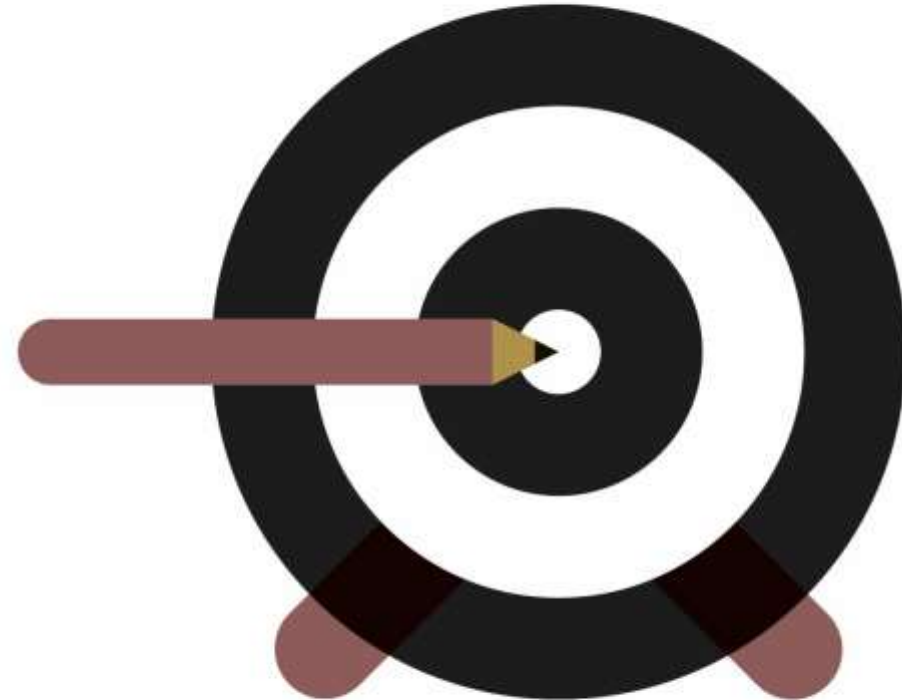
gemeente **Tiel**

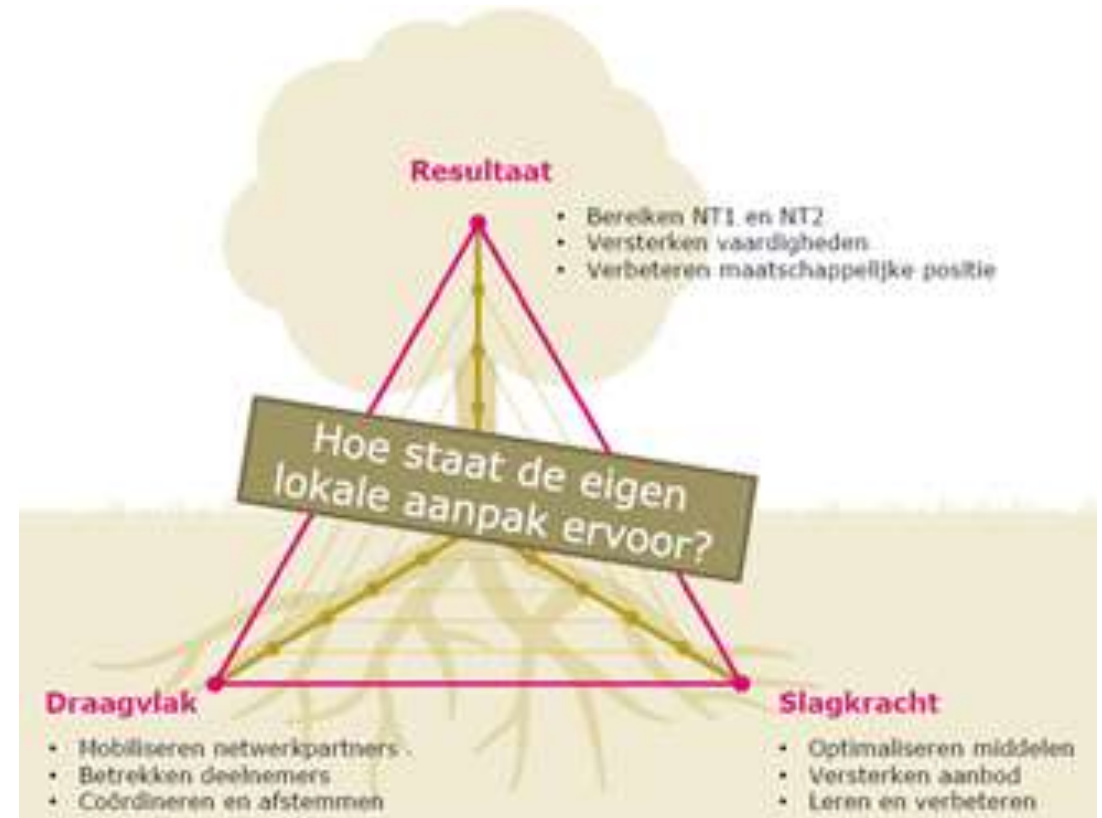
Uitdagingen deze bestuursperiode(s)

- Aanpak borgen
- Integrale aanpak
- Financiële stabiliteit
- Toekomstperspectief

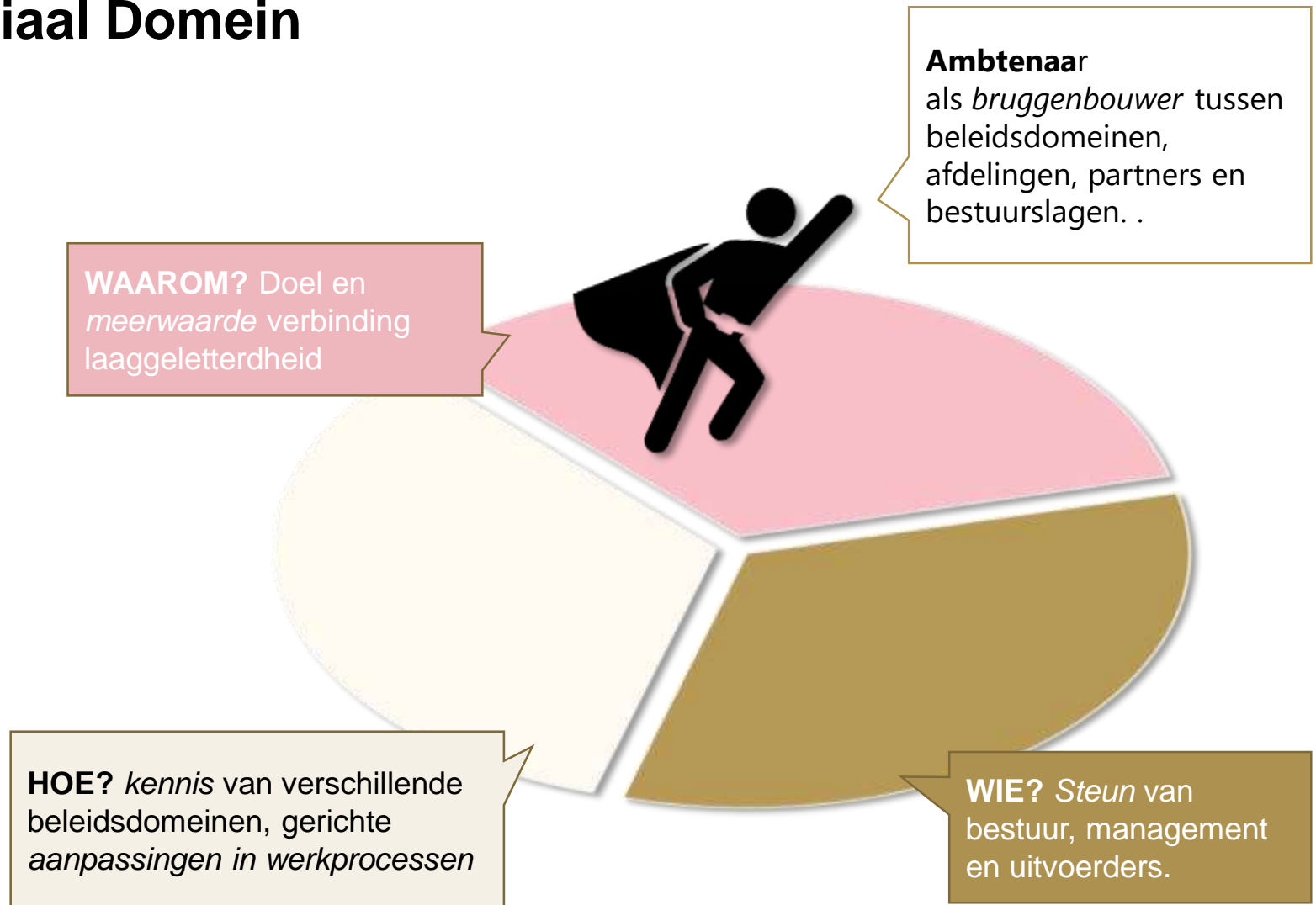
Groeimodel

- Inventariseren van de eigen lokale aanpak d.m.v. een flitspeiling.
- Versterken van het lokale netwerk.
- Onderdeel van ondersteuning door stichting Lezen en Schrijven

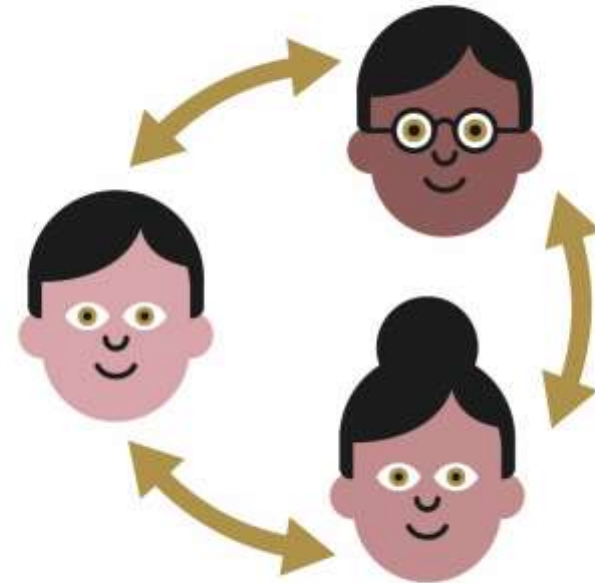
Integrale aanpak in het Sociaal Domein

- Organiseer meer “vindplaatsen” en betere doorverwijzing.
- Bundelen van kennis en capaciteit
- Betere aansluiting bij de doelgroep.

Basisvaardigheden op de politieke agenda

- Iedereen vindt het belangrijk, maar niemand “is ervan”?
- Blijf betrokken bij het werkveld
- Blijf benoemen en betrekken.

**Bedankt voor uw
aandacht.**

